

Caixes fora de mare

No fa gaires dies, un diari de Madrid titulava a primera plana que "El poder de les caixes catalanes a Repsol supera ja el del BBV". La notícia feia referència a l'entrada de la Caixa de Catalunya en el capital de Repsol, empresa on l'altra Caixa, la de Pensions, ja hi té una important participació des de fa molt de temps. Però deduir, d'aquesta notícia, que el poder o la influència de les dues caixes catalanes a Repsol es pot *sumar* és molt deduir.

Les dues tenen en comú que la seu social és a Barcelona, i que totes dues són, efectivament, caixes d'estalvis, però poques coses més. De fet, en lloc de ser aliades són ferotges competidores, almenys en la captació de clients. Només últimament la Caixa de Catalunya que dirigeix Francesc Costabella ha començat a "imitar" les inversions de la Supercaixa de Josep Vilarasau en grans empreses de serveis, com és el cas de les autopistes (Acesa) o de l'energia (Repsol).

No es pot *sumar* així com així el poder de les dues, perquè són empreses diferents. Però fins a cert punt és normal que la gent simplifiqui les coses i posi totes les caixes dins del mateix sac, perquè sempre han estat un

xic enigmàtiques: qui mana a les caixes? qui les controla? són bancs o no són bancs? Moltes respostes es poden trobar a partir d'ara en una col·lecció de llibres de la Fundació Enciclopèdia Catalana, *Bancs i caixes de Catalunya*, que ha escrit Francesc Cabana (l'última que no parli també de les caixes valencianes i balears).

L'autor recorda que les caixes d'estalvis van néixer com els "bancs dels pobres", per afavorir les classes treballadores sorgides de la revolució industrial. No cal allargar-nos, però és evident que els temps i les caixes han canviat molt. Ja no cal ser pobre per ser client d'una caixa, ni de bon tros, i el poder d'aquestes entitats ha arribat en aquests moments a nivells mai sospitats. Qui podia pensar, anys enrere, que València arribaria a tenir una entitat financera pròpia del pes de Bancaixa

i que aquesta, a més a més, seria la propietària del Banc de València?

Hi ha un altre tema. Si el país treu profit de tenir unes caixes tan importants o no. A Catalunya (no tenim les dades del País Valencià a mà), les caixes gestionen un 68,8% dels estalvis del país, però només donen un 48,6% dels crèdits. Aquesta i altres evidències fan que molts experts i polítics opinin que els diners de les caixes no beneficien el país tant com podrien. És una qüestió polèmica. N'hi ha d'altres que diuen, no sense

raó, que el millor servei que les caixes poden fer als seus clients és treure el màxim profit dels diners que els confien.

La polèmica ha arribat a un punt crític, i la prova és l'intent del govern d'Eduardo Zaplana de canviar la composició dels òrgans de govern de les caixes valencianes, sobretot Bancaixa i la CAM, perquè no siguin tan difícils de "convèncer" quan el govern del PP els demani que inverteixin en això o en allò. A Catalunya no passarà. Encara que als polítics de vegades se'ls fa incòmode la independència professional dels dirigents de les caixes, sembla que Jordi Pujol té clar que aquestes entitats segurament no haurien arribat a ser el que són si haguessin estat intervingudes políticament.

JORDI FORTUNY

"Qui podia pensar, anys enrere, que València arribaria a tenir una entitat del pes de Bancaixa i que a més a més seria la propietària del Banc de València?"

Per si de cas, Vilarasau i Costabella han pres una sàbia i preventiva decisió: augmentar en uns quants milers de milions de pessetes els diners destinats a l'obra social.

Una decisió que, de passada, *renova* l'objectiu inicial i fundacional de les caixes d'estalvis, que era dedicar els diners dels guanys a obres d'interès social. I és que Zaplana no és l'únic papus de les caixes, perquè la gran banca espanyola, tipa de competir amb unes entitats que no tenen amo i que els prenen cada vegada més clientela, fa temps que demana al govern Aznar que canviï l'estatut jurídic d'aquestes entitats i les converteixi en societats anònimes, com un banc qualsevol, amb accionistes que cada any parin la mà i reclamin la seva part dels beneficis. ■